

Kära medlemmar!

Nu börjar det mörkna på kvällarna, uteblommorna måste tas om hand och ljusen tändas.

Höstens surströmmingskalas lockade många besökare, men tyvärr slog förkylningsvirusen till och flera måste lämna återbud. Vi, som var där, hade i alla fall en trevlig kväll och våra gillevärdinnor hade, som vanligt, åstadkommit en läcker meny.

OBS! Det är dags att börja fundera över vem som ska få *Gillet's stipendium 2013*. Kvar från i år är Olle Simonsson, Curt Lofterud, Stig Nilsson och Bodil Cornell. Har ni någon som ni vill nominera, så hör av er till mig eller Stefan. Skriv en kort motivering till varför just den personen/verksamheten är värd att få stipendiet, så kan vi inkludera detta i nästa nummer av Avisen. Beslutet fattas på årsmötet den 12 mars som vanligt.

Vissa av er har kanske redan börjat tänka på julklappar och allt annat, som den här årstiden för med sig. Hoppas

att ni ändå har en stund över på eftermiddagen lördagen 8/12, för då kommer Gillet att gästas av en forskare, som har studerat bouppteckningar från södra Norrland och funderat över mäns och kvinnors kläder och hur dessa speglar deras respektive roller i samhället. Mycket intressant! Som vanligt bjuds det förstås också på trevlig samvaro med kaffe och lussekatt m.m.

En sak till: Åtminstone en av våra gillevärdinnor kommer att använda sin jämtlandsdräkt. Det vore väldigt trevligt om alla, som har en folkdräkt, ville använda den på julkaffet i år.

Varmt välkomna!

Eva

*Julrosen blommar nu i mörka november!
Red:s anmärkning*

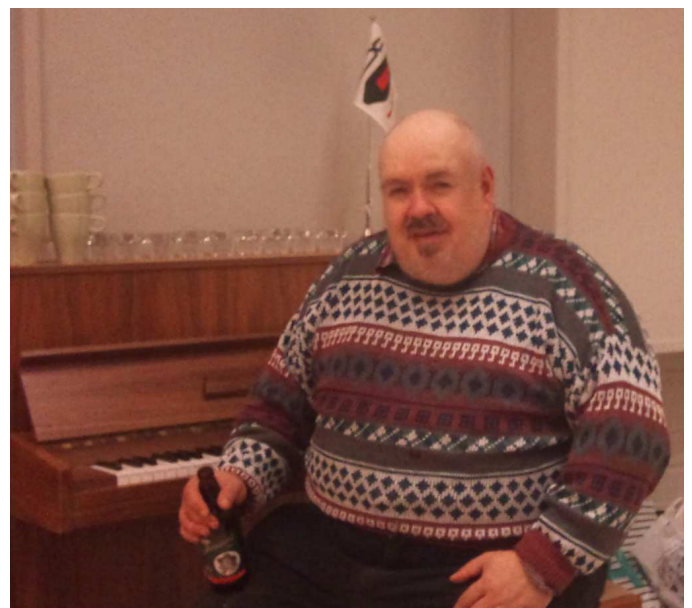
Surströmmingskalaset den 22 september 2012

Om kalaset, som i numera och sedan några år vanlig ordning ägde rum på Pensionisternas hus på Salagatan i Uppsala, kan i all korthet nämnas att antalet deltagare uppgick till knappa fyrtioalet. I vanlig ordning mängtade sig desamma med varandra under största gemyt i festsalens förstuga med läskande dryck och lätt tilltugg, innan det blev dags att göra entré in till den väntande jästa fisken och dess goda tillbehör av tunnbröd och de från Skärvången levererade delikata ostarna.

Flitig sång under ledning av ordf. emeritus **Ando Sundelin** bidrog till att i högsta grad höja stämningen, ävenså allsköns paradnummer framförda av trubaduren **HP Burman**. Ett nytt inslag i sammanhanget var de hårdplastinpackade tablettunderläggen – behändigt disk- och avtorkbara – som tillverkats till envar deltagares matplats; desamma underlägg, med motiv lika med sångbokens Jämtlandssång på både jamska å svenska, med Åreskutan från Kallhålet som bakgrund, rönkte för övrigt mycket stor uppskattning. De kom att av flera deltagare efterfrågas som möjliga att inköpa, alternativt vinna på lotteri. För tillfället stod inte dylik möjlighet till förfogande. Dock funderar styrelsen vidare på alternativet att fabricera fler exemplar för framtida försäljning till medlemmarna.

Vad övrigt? Ja, sedvanlig frågetävling om jamska m.m. ägde rum. Även om jamskorla denna gång var tämligen lätta, var i synnerhet översättningen av *klavasutta* så knepig, att t.o.m. medlemmen **Erik Larssa**, medicus tillika, gick bet. Aftonen avslutades med idel högvinstlotteri, mången lycklig vinnare till gagn.

Stefan Halvarsson

HP Burman underhåller på surströmmingskalaset

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Eva Hjelm (327291) e-post: eva.m.hjelm@telia.com **Vice ordförande** Stefan Halvarsson (468065) e-post: stefan.halvarsson@skatteverket.se **Sekreterare** Stefan Halvarsson **Skattmästare** Bengt Hjelm (327291) e-post: bengt.hjelm@telia.com **Gillevärdar** Elisabet Eriksson (429616) e-post: 018429616@bredband.net, Camilla Lundin (315527) e-post: camilla.jarl_lundin@telia.com **Bibliotekarie** Stellan Karlsson (525270) e-post: stellan.karlsson@tele2.se **Redaktör** Annika Sundelin (328707) e-post: asundelin@telia.com

JH plusgiro: 393009-6

Nya och nygamla böcker till biblioteket

Jämtlands/Härjedalens Gilles mobila bibliotek har på olika sätt införskaffat ett antal nya böcker som alltså finns till utlåning för hugade läsare.

Alla böcker är inte direkt nytryckta men av god kvalitet och gott utseende!

Jag har med sedvanlig noggrannhet katalogiserat dem och även bläddrat och läst en smula här och var, så jag kan rekommendera dem alla!

Hansen, Kjell: Östersund, hus med historia

Resultatet av 1982 års totalinventering av innerstaden. Mycket av stadens historia finns med, då innerstaden presenteras med bild och bakgrund. Tyvärr finns varken Pensionat 50 eller Pensionat 57:an med, och det grämer mig en smula då dessa pensionat ägdes av tvenne av min fars bröder på 1960-talet.

Tannér, Per Nilsson: Byamän

Byamän är en bok om en rad original från författarens jämtländska hembygd. Direkt ur verkligheten! Det kan i bästa eller värsta fall handla om någon ur din egen släkt!

Nilsson, Albert: Karolina från Fjällsågen

En intressant bok som även innehåller ett spännande kapitel om "Sven-Abrahams sällsamma äventyr". För en gammal Oviksbo (som bibliotekarien ju är) är denna bok rent av märkvärdig och påminner bibliotekarien om de veckor på 1950-talet som han tillbringade i Fjällsågen med sin familj. Kanske påminner boken även andra om något som de har varit med om?

Malmsten, Bodil: Hör bara hur ditt hjärta bultar i mig

Det är en loggbok, en journal, en dagslägesberättelse, en bildningsroman med början och slut.

Bodil Malmsten har gjort "södra Norrlands inland och fjälltrakter" till ett klassiskt citat då det gäller att påvisa att mycket kan vara annorlunda än i Stockholm!

Hackås-Nisse: Skildringar från Jämtlandsbygderna

Vilken berättare han är Hackås-Nisse! Här finns t.ex. det omtalade "mordet på lorden" berättat och jag måste personligen framhålla kapitlet om "Den galme sotarmästaren" som ytterst intressant, eftersom han bodde i Oviken. Eller måste man själv ha bott i Oviken för att tycka så?

Sundmark, Per: Blad ur Frösöhistoria

En icke alldeles nyutkommen bok som innehåller massor av intressanta upplysningar om Frösön. Bara den gamla flygbilden över bron och stadsdelen Hornsberg är tillräcklig anledning att låna boken!

Gejvall, Nils-Gustaf: Västerhus. De dödas ben berättar.

Västerhus ödekyrkogård undersöktes noggrant innan det hela schaktades bort för att möjliggöra utbyggnaden av det militära flygfältet på Frösön.

Flemström, Bertil: Jämtländska ortnamn

C:a 300 tolkningar av jämtländska ortnamn och deras historia. Finns det verkligen så många orter i Jämtland?!

Locknekratern

En populärt skriven och illustrerad bok om det stora meteoritnedslaget.

Tänk om det händer igen!

Eriksson, Bengt: Jämtländska mord

Inte mindre än 17 mordfall att begrunda och kanske även att förfäras åt!

Biblioteket har öppett då det är Förjulskafe!!! Välkommen att låna!

Stellan Karlsson

Änge chark fick guld för sin korv

Vartannat år gör charkföretagen upp i ett nationellt mästerskap. Då avgörs det vem som gör de bästa falukorvarna, köttbullarna, och skinkorna bland annat. Bara svenskproducerade charkuterier som säljs på den svenska marknaden får vara med i kampen.

I torsdags hölls SM-tävlingen i Göteborg. Änge chark hade skickat in åtta bidrag berättar delägaren Daniel Kock, som bjöd med sig hela personalstyrkan till Göteborg för festligheten.

Det visade sig att resan var väl värd.

– Av våra åtta bidrag fick vi medaljer för sex stycken. Vår storsäljare gammaldags Ängekorv tog guldmedalj.

– Det är jätteroligt, det hade vi aldrig trott. Vi har ju inte varit med och tävlat tidigare och en guldmedalj dessutom, det är ju otroligt bra, säger Daniel.

Deras "gammaldags Ängekorv" fick guld i klassen traditionella charkprodukter. I övrigt prisades deras varmrökta fläskfilé, varmkorven, chorizogrillaren, blodpuddingen och den så kallade Ängebiten.

Charkuterierna bedöms efter kvalitet och Daniel Kock ser utmärkelserna som en bra kvalitetsstämpel.

Vi säljer ju mest våra produkter inom länet, men det här visar att våra produkter gillas även utanför länets gränser.

Ur LT 2 nov 2012

Årets turistföretagare på Guldgalan 2012

delas ut av: Jämtland Härjedalen Turism

Storsjöyran evenemang

Årets vinnare har under många år lyckats behålla en position på den allt tuffare marknaden som företaget verkar på. Genom en kombination av tradition och förnyelse och trots en ökad konkurrens har årets vinnare kunnat åldras med hedern i behåll till glädje för både hemvändande jämtar och härjedalingar i förskingringen, för nya besökare och för en rad aktörer som tack vare detta företag fått en arena att synas på. Företaget har under åren även haft stor betydelse för aktiviteter vid sidan av den årliga höjdpunkten.

Årets turistföretagare är företaget som skapat alla stadsfestivalers moder; **Storsjöyran Evenemang!**

En liten anekdot om Fridegård

S om rubriken anger, handlar följande lilla berättelse om författaren Jan Fridegård, som egentligen hette Johan Fridolf Johansson (1897-1968). Vad anknytning har då han till Jamtland eller Härjedalen?, undrar säkert läsaren. Som bekant var han ju inte född i någon av dessa republiker, utan boren upplänning, tidvis boende i Upsala.

Det var också här den första anknytningen kan spåras. När Carl-Göran Ekerwald som ung student på 1940-talet kom till Upsala var det första gången han mötte Fridegård. Om det var i samband härmed han blev närmare bekant med Fridegård må vara osagt, men över tiden utvecklades och fördjupades deras kontakt.

Ekerwald hamnade omsider som lärare i Svensstavik. Tidsmässigt förflyttar vi oss nu till året 1967, i kallaste efterjulsvintern. På bygdegården i Vigge skulle det hållas en föreläsning med just Fridegård i huvudrollen. Det var Ekerwald som efter lite övertalning hade förmått honom att komma.

Det var som sagt svinkallt, kring minus trettio. Dåtida bilar tålde inte kylan lika bra som man nu är van vid. Ekerwald, som skulle hämta Fridegård på flyget på Frösön, fick emellertid igång fordonet och ankom lyckligen flygplatsen. Fridegård anlände. Han var föga rustad för klimatet, iförd lågskor, utan vantar och luva. Ekerwald tog den sauskinnsfäll han under väntetiden haft liggande på bilens motorhuv, och bredde den över Fridegårds ben på

passagerarsidan. Särdeles mycket värme blev det inte i bilen.

Omsider kom de fram till Ekerwalds bostad i Galhammar. Fridegård var vid det laget tämligen stelfrusen; han skakade av köld. För att få honom att tina upp föreslog Ekerwald en bit mat – sill och en matsup. Det tackade Fridegård ja till. Ekerwald, som alls inte visste vad slags brännvin gästen extimerade, hade på förhand räknat ut att det vore bra med en något exklusivare sort. Således hade han inköpt en flaska av det norska Lötens, med vilket han nu trakterade Fridegård.

Det fick Fridegård att tända till, men inte på det sätt värden hade räknat med: Fridegård hostade, harklade sig och röt:

”Vad i helvete är det för smörja du kommer med? Ska du förgifta mig?”

Det visade sig att Fridegård ville ha renat, punkt slut. Och det fick han.

Dagen efter var det dags för begivenheten i Vigge bygdegård. Sällan har där så mycket publik infunnit sig för en dylik kulturbegivenhet; Fridegård var vid denna tid ett stort dragplåster; sittplatserna räckte inte till. Arrangementet blev således mycket lyckat.

(Källa: Ekerwalds egen berättelse, framförd vid en författarmiddag å Norrlands nation i Upsala i april 2008, här fritt återrelaterad).

Stefan Halvarsson

Från och med det här numret skickas Avisen ut via e-post till de medlemmar som har anmält sin e-postadress och kan då läsas i färg på skärmen. Till de medlemmar som inte har e-post trycks Avisen upp i svartvitt och skickas som vanligt med posten.

Vi uppmanar de medlemmar som ännu inte meddelat sin e-postadress att göra detta snarast, så kommer Avisen med e-posten nästa gång.

Årsmötet kommer att äga rum tisdag 12 mars på Pensionärernas Hus.

God Jul och Gott Nytt År
önskar Styrelsen

Jämtlands-Härjedalens Gille
c/o Bengt Hjelm
Sehlstedtsgratan 24
754 41 UPPSALA

Jämtar och Härjedalingar

i Uppsala med omnejd hälsas välkomna till

Före-jul-kaffe

i Kaplansgården, Gamla Uppsala, lördag den 8 december 2012 kl 14.00!

Marie Ulväng

berättar om

Klädedräkt, ekonomi och kultur i södra Norrland under 1800-talet

Kaffe, lussekatt, pepparkaka och glögg bjuds vi på till en kostnad av 75 kr.

Buss nr 2, 110, 115 tar oss till Kaplansgården.
Ändhållplats för buss nr 2 ligger numera lite norr om
Kaplansgården på Valholmavägen.

Anmälan senast 3/12 till Elisabet Eriksson, tfn 429616
e-post: 018429616@bredband.net

